Motivația școlară și provocările clasei a XII-a

Airinei Ana – Maria
Expert comunicare 2

Clasa a XII-a reprezintă o etapă importantă în parcursul educațional al tinerilor. Finalizarea liceului, pregătirea pentru examenul național de bacalaureat și alegerea unui traseu educațional sau profesional presupun efort, perseverență și capacitatea de a lua decizii. În această perioadă, motivația școlară poate influența semnificativ implicarea elevilor în activitatea de învățare.

Motivația nu se reduce la dorința de a obține note bune. Ea este legată de obiectivele personale ale elevului, de percepția asupra propriei competențe și de valoarea pe care acesta o atribuie educației. Conform teoriei autodeterminării, satisfacerea nevoilor de autonomie, competență și relaționare poate favoriza o motivație de calitate și o implicare mai profundă în activitățile de învățare (Ryan & Deci, 2020).

Pentru unii elevi, continuarea studiilor după absolvirea liceului constituie un parcurs firesc. Pentru alții, mai ales atunci când nu există în familie experiența studiilor universitare, această perspectivă poate fi însoțită de incertitudine, lipsă de informații sau neîncredere în propriile posibilități. În asemenea situații, sprijinul educațional și consilierea pot avea un rol important.

Pentru elevii clasei a XII-a, participarea la proiecte poate transforma ideea continuării studiilor dintr-o posibilitate îndepărtată într-un obiectiv concret și realizabil. Activitățile de informare, consiliere și orientare îi pot ajuta să își identifice interesele și aptitudinile, să cunoască oportunitățile educaționale și să înțeleagă pașii necesari pentru admiterea și integrarea în învățământul superior.

Un rol important îl au activitățile de sprijin pentru pregătirea școlară. În perspectiva examenului de bacalaureat, activitățile remediale și pregătirea suplimentară pot contribui atât la consolidarea cunoștințelor, cât și la dezvoltarea sentimentului de competență. Experiența

reușitei, chiar și prin progrese realizate treptat, poate influența pozitiv percepția elevului asupra propriilor capacități. Conceptul de autoeficacitate formulat de Bandura (1997) evidențiază importanța convingerii unei persoane că poate realiza acțiunile necesare pentru atingerea unor obiective.

Una dintre provocările importante în lucrul cu elevii din ultimul an de liceu este transformarea aspirațiilor generale în obiective concrete. Dorința de a urma o facultate trebuie însoțită de răspunsuri la întrebări practice: Ce domeniu mi se potrivește? Ce facultate pot alege? Care sunt condițiile de admitere? Ce posibilități de sprijin există? Cum mă pregătesc pentru examenul de bacalaureat și, eventual, pentru admitere?

În acest sens, proiectele pot oferi elevului nu doar informații, ci și un cadru de sprijin. Consilierea individuală și de grup, activitățile de orientare în carieră, contactul cu mediul universitar și prezentarea oportunităților de continuare a studiilor pot diminua incertitudinea privind perioada de după absolvire.

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului pot contribui și la dezvoltarea încrederii în sine. Elevii au posibilitatea să își identifice punctele forte, să își conștientizeze resursele personale și să înțeleagă faptul că proveniența dintr-o familie fără experiență universitară nu exclude construirea unui parcurs academic.

Profesorul are un rol important în menținerea motivației elevilor participanți la proiect. Dincolo de transmiterea cunoștințelor, acesta poate identifica dificultățile, poate încuraja progresul și poate ajuta elevul să își formuleze obiective realiste.

În cazul elevilor care manifestă nesiguranță în privința continuării studiilor, încurajarea trebuie asociată cu experiențe concrete de învățare și cu un feedback constructiv. Un elev care observă că progresează, că poate rezolva sarcini pe care anterior le considera dificile și că efortul său este recunoscut își poate dezvolta treptat încrederea în capacitatea de a reuși.

Profesorul poate facilita, de asemenea, legătura dintre școală, familie și oportunitățile oferite prin proiect. Implicarea familiei este importantă mai ales în situația în care elevul poate deveni primul membru al acesteia care urmează studii universitare. Informarea corectă privind posibilitățile educaționale și formele de sprijin poate contribui la diminuarea unor temeri legate de continuarea studiilor.

În concluzie, pentru elevii clasei a XII-a, motivația școlară este strâns legată de perspectiva viitorului. Învățarea capătă mai mult sens atunci când elevul identifică o legătură între efortul depus în prezent și obiectivele sale educaționale și profesionale.

În contextul proiectelor educaționale, activitățile de pregătire, consiliere, orientare și sprijin pot contribui la consolidarea acestei legături. Elevul este ajutat nu numai să își dorească să continue studiile, ci și să înțeleagă pașii pe care trebuie să îi parcurgă pentru atingerea obiectivului propus.

Din această perspectivă, valoarea proiectului poate fi observată și prin schimbările produse la nivelul atitudinii elevilor față de propria educație: participare mai activă, creșterea încrederii în propriile capacități, o mai bună cunoaștere a oportunităților și conturarea unui parcurs educațional și profesional pentru perioada de după absolvirea liceului. Pentru un elev care poate deveni primul student din familia sa, această schimbare de perspectivă reprezintă un pas important spre continuarea educației și construirea propriului viitor.

Bibliografie

Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. W. H. Freeman.

Cucoș, C. (2014), Pedagogie, Editura Polirom, Iași

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1985). *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior*. Plenum Press.

Sălăvăstru, D. (2004), Psihologia educației, Editura Polirom, Iași

Avizat,

Margine Adina – Raluca

Coordonator activități de tip „punte”